

**Hírek, események, konferenciák, jelentések,
internetes források a nagyvilágból**

Univadis from Medscape, 08. 02. 2023 ; 22. 03. 2023

Kulcsszavak: globális egészségügy, egészségpolitika, népegészségügy, pandémia, koronavírus, onkológia, nemzetközi

Forrás Internet-helye: https://www.univadis.de/viewarticle/8eba81d1-a04f-4d6e-b6ae-cd35c76f1191?uuid=8eba81d1-a04f-4d6e-b6ae-cd35c76f1191&uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtU14Soq8URsQKrZIarLAUYJ&ecd=wnl_all_230209_uniday_MUDDE_5080635&utm_source=automated&utm_medium=email&utm_campaign=medical+updates++daily+2.5+gps+sp%C3%A9&utm_content=5080635&utm_term=&sso=true

Franciaország: Január elején a tüdőrákos betegek kétéves túlélési esélyeiről szóló francia **KBP-2020-CPHG-Study** nagy sajtóvisszhangot váltott ki. A frankofon onkológiai kongresszuson (*27e Congrès de pneumologie de langue française – CPLF*) ismertett eredmények szerint a túlélési ráta az elmúlt húsz során, 2000. óta elsősorban nők körében jelentősen növekedett. [<https://clinicaltrials.gov/ct2/show/NCT04402099> ; <https://francais.medscape.com/voirarticle/3609640> ; <https://francais.medscape.com/voircollection/330617>]

- 2020-ban a tüdőrák túlélési rátája az összes kohorsznál megduplázódott: 2020-ban 47,8%, 2000-ben 21,2% volt.
- Az előrelépés meglepő módon a kissejtes tüdőcarcinómáknál is szignifikáns volt. Ezeknél a tumortípusoknál a húszéves túlélési különbség +16,8% volt.
- A bronchopulmonalis rák kétéves túlélési rátája nőknél 2020-ban 55,6%, 2000-ben 23,6% (+32%); férfiaknál 43,8%, vs. 20,8% (+23%) volt.

Spanyolország: A lakosság alkohol- és kábítószerfogyasztásáról szóló felmérés szerint a spanyolok körében leggyakrabban fogyasztott szerek: az alkohol (76,4%), a dohány (39%), a narkotikumok (13,1%), a cannabis (10,6%) és a kokain (2,4%). [https://www.univadis.es/viewarticle/el-consumo-de-drogas-en-espa%C3%B1-en-2022-informe-edades-2023a10001d6?_ga=2.125918221.1633611385.1675939952-228324786.1669534294]

A zöldfelületek 3-30-300-as szabályáról szóló tanulmány szerint ennek betartása hozzájárul a lelki egészség javításához. [https://www.univadis.es/viewarticle/una-investigaci%C3%B3n-espa%C3%B1ola-eval%C3%BA-por-primera-2023a10001j3?_ga=2.131855375.1633611385.1675939952-228324786.1669534294]

Németországban 2023. február 2-től feloldották a közösségi közlekedésben való kötelező maszkviselést. Kórházakban, ápolási otthonokban, orvosi és fogorvosi praxisokban a kötelező a maszkviselés április 7-ig volt hatályban. Feloldása megtörtént.

Ferdinand Gerlach, az egészségügyi szakértői tanács („bölcsek tanácsa”) távozó elnöke szerint a gyakran elhangzó állítással ellentétben, Németországban nincs orvoshiány,

nemzetközi összehasonlításban az orvosok létszáma és a lakosság közötti arány megfelelő. Sokkal inkább a szakterületek és a régiók közötti megoszlás arányával vannak gondok. Másrészt az orvosoknak olyasmikkel kell foglalkozniuk, amikhez tanulmányokra sincs szükség. Az egészségügyi szakértői tanács (*Sachverständigenrat für Gesundheit und Pflege*) rendszeresen készít szakértői jelentéseket és elemzéseket a szövetségi kormány számára a reformtervekkel kapcsolatban.

Olaszország: Az országos egészségügyi rendszer regionális igazgatási szintekre tagolódik. Egyes régiók hatékonyabbak, szélesebb teret biztosítanak a privát egészségügyi szolgáltatóknak. A pandémia rávilágított, hogy a regionális igazgatás a hatékonyság csökkenéséhez vezethet.

Az Olasz Orvosi Onkológiai Társaság (*Associazione Italiana di Oncologia Medica - AIOM*) a pandémiát követően jelentést bocsátott ki, amely szerint 2019. óta a várólisták és a prevenció vizsgálatokra és diagnózisokra való várakozási idők növekedtek. [https://www.univadis.it/viewarticle/world-cancer-day-2023-1%E2%80%99oncologia-italiana-si-2023a10002de?_ga=2.126613389.1633611385.1675939952-228324786.1669534294]

Olaszországban folyamatban van az orvostikai viselkedési kódex új verziójának kidolgozása. Ezen négy munkacsoport dolgozik: az alapjogok, a kommunikáció, az új technológiák, a felelősség és az autonómia, valamint a klinikai kockázat területén. Az új kódex szövege 2024 végéig készül el.

Egyesült Államok: Miután **Joe Biden elnök** bejelentette, hogy május 11-től feloldanak a pandémiával összefüggő két nemzeti szükséghelyzetet, a kórházaknak, a szövetségi állami kormányoknak és a polgároknak az elkövetkező hónapokban új körülményekhez kell igazodniuk. A döntés hatást gyakorol egyebek között az ingyenes vakcinákra, a telemedicinára és a *Medicaid*-re.

Egy új tanulmány szerint az amerikai orvosok a pandémia kezdeti szakaszában halálos kockázattal néztek szembe (*JAMA Intern Med. Published online February 6, 2023. doi:10.1001/jamainternmed.2022.6308*). Az **American Medical Association** adatai szerint 2020 március és 2021 december között a havonta praktizáló 800.000 orvos közül 4.511 halt meg. Ez 622 halálesettel több mint amennyi a pandémia előtti halálozási ráta alapján várható lett volna. A halálesetek kétharmada (65,3%) férfiakat érintett. A 75 és 84 év közötti orvosok körében a halálozás az összlakossághoz hasonlóan, magasabb volt, mint a 45 és 64 év közöttiek körében. **Sterling Ransone, Jr, MD, az American Academy of Family Physicians egykori elnöke** szerint "a tanulmány megerősíti azt, amit az orvosok többsége eddig is sejtett."

[https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/2800889?guestAccessKey=7f3cf8ac-9589-4ba6-8389-fc150932bedb&utm_source=For_The_Media&utm_medium=referral&utm_campaign=ftm_links&utm_content=tfl&utm_term=020623]

Az **Eli Lilly** március elején bejelentette, hogy 70%-kal csökkenti inzulinjainak árát, a költség hozzájárulást pedig havi 35 USD-re korlátozza. Példáját azonnal követte két konkurens cég: A **Novo Nordisk** 75%-kal csökkenti több inzulintermékének árát, a francia **Sanofi** pedig 78%-kal csökkenti leggyakrabban felírt inzulinja, a *Lantus* árát, a

költséghozzájárulás felső határát pedig 35 USD-re korlátozza. E lépésekre a Fehér Ház politikai nyomására, az életmentő gyógyszerek költségcsökkentésére irányuló törekvéssel összefüggésben került sor.

Brazília: 2023. február 2-án 48 COVID-19 miatti új halálesetet és 24 órán belül 19.973 esetet jelentettek (hétnapos csúszóátlag 11.113). A halálesetek hétnapos csúszóátlaga 79 volt. A halálozási ráta 1,9%, a 100.000 lakosra jutó halálozás 331,8 volt. A koronavírus a pandémia kezdete óta 697.248 halálesetet okozott, 36.857.916 személy fertőződött meg. 2023. február 2-ig 169.642.446 személy részesült alapimmunizációban. A részben beoltottak köre (első dózis) 181.996.132 főre terjedt ki. A frissítő dózist 103.752.605 személynek adták be.

A Pfizer kérelmezte a brazil egészségügyi hatóságnál (*Agência Nacional de Vigilância Sanitária – Anvisa*) a BA.4/BA.5 bivalens *Comirnaty*-vakcina végleges engedélyezését. A vakcinát a 12 év fölöttiek frissítő dózisaként 2022 novemberében engedélyezték sürgősségi alkalmazásra.

A COVID-19 elleni oltási terv szerint 2023. február 27-én elkezdődött a kockázati csoportokhoz tartozó személyek bivalens vakcinával való beoltása. A vakcinát csak azoknak adják be, akik már megkapták az ajánlott frissítő dózisokat. A vakcina új verziója három hónappal az első ciklus, vagy frissítődózis után adható be.

Dr. Jarbas Barbosa, brazil orvos, a Pánamerikai Egységügyi Szervezet (Pan American Health Organization – PAHO) új igazgatója beiktatási ceremóniáján segítséget ígért a tagállamoknak a pandémia megfékezéséért vívott küzdelmükhöz és a régió egészségügyi rendszereinek konszolidációjához. [Személyéről lásd: 2023. I. negyedév 2. sz.]

2023. március 16-án a **São Paulo Egyetem Kardiológiai Intézetében (Instituto do Coração (InCor) do Hospital das Clínicas da FMUSP)** a dél-amerikai kontinensen első alkalommal végeztek mesterséges intelligencia által támogatott angioplasztikát. A beavatkozás során koszorúérműtétet végeztek és sztentet ültettek be egy 70 éves betegnek.

Libanon: Alexandre Laridan, a francia Tulipe nem kormányzati szervezet kirendeltségvezetője szerint a libanoni egészségügyi rendszer összeomlott. A pénzügyi válság miatt egy orvosi vizsgálat akár 3 millió libanoni lírába is kerülhet, miközben a minimálbér mindössze 450.000 líra. Az egészségügyi ellátás egyre szűkösebb, a feketepiac virágzik.

Törökország: Az **Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC)** figyelmeztette az Európai Unió és az Európai Gazdasági Térség országainak polgárait, hogy ne vessék alá magukat Törökországban olyan beavatkozásoknak, amelyek során súlycsökkentés céljából *Botulinum-Neurotoxin (BoNT)* befecskendezésére kerül sor. Különböző jelentések szerint a BoNT alkalmazásával összefüggésben 2023 február vége és március 10. között 67 botulizmus-esetet regisztráltak. 63 eset közül, amelyekről közelebbi információk állnak rendelkezésre, 60 egy isztambuli, 3 egy izmiri magánkórházhoz kapcsolódik. Az ECDC adatai szerint Németországból 12 [**Frissítés: Robert-Koch-Institut, 2023. 03. 23.: 27 eset**], Ausztriából 1, Svájcban 1, Törökországból 53 esetet jelentettek be.